

**IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS
SVEIKATOS BIURAS**

**IGNALINOS RAJONO
SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS
SVEIKATOS STEBĖSENOS 2010-
2012 METŲ PROGRAMOS**

2010m. ATASKAITA

**2011
Ignalina**

TURINYS

1. IŽANGINIS ŽODIS.....	3
2. DEMOGRAFINĖ IR SOCIOEKONOMINĖ BŪKLĖ.....	4
3. GYVENTOJŲ SVEIKATOS BŪKLĖ	9
Sergamumas.....	9
Vaikų sergamumas.....	12
Sergamumas tuberkulioze.....	14
Gyventojų sergamumas lytiškai santykiaujant plintančiomis infekcijomis.....	14
Mirtingumas dėl išorinių mirties priežasčių	15
Traumos	16
Tyčiniai susižalojimai	16
Sergamumas užkrečiamomis ligomis	18
4. SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ VEIKLA	20
5. APLINKOS SVEIKATA	25
Vanduo.....	25
Atliekų išvežimas.....	25
Maudyklos.....	25
6. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PROJEKTŲ STEBĖSENA IR KOKYBĖS KONTROLĖ	26
Ignalinos savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis įgyvendinamų projektų skaičius	26
Sveikatą stiprinančios mokyklos.....	27
Ignalinos rajono sveikatos priežiūros įstaigų vykdytos programos, projektai.....	27
7. APIBENDRINIMAS	29

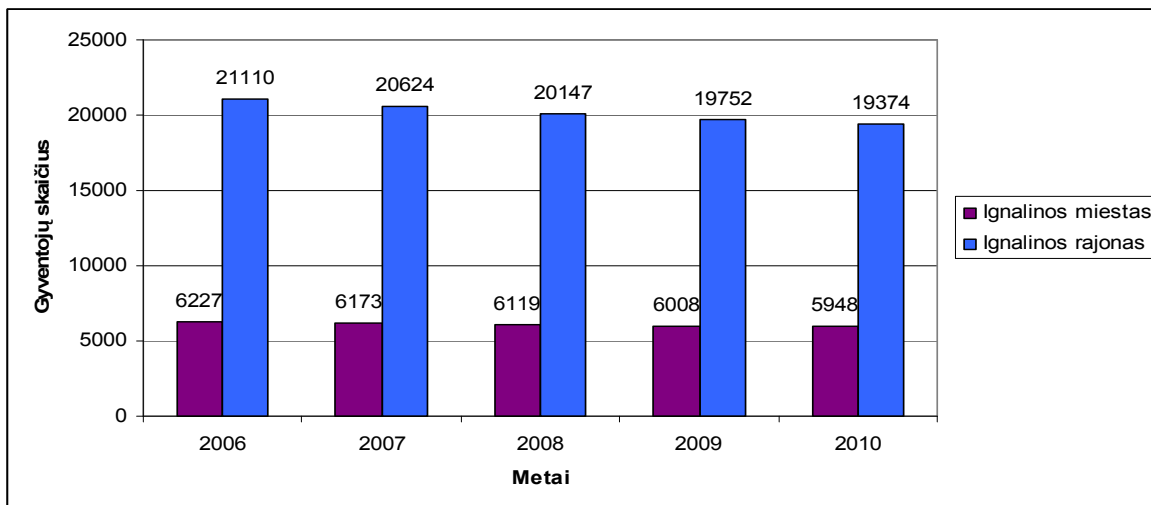
1.ĮŽANGINIS ŽODIS

Įgyvendinant Ignalinos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2011-2012 metų programą, buvo renkami, kaupiami ir analizuojami duomenys, atskleistos vyraujančios visuomenės sveikatos problemos Ignalinos rajone. Ataskaitoje pateikiami 2010 metų statistiniai duomenys ir jų analizė apie demografinę situaciją Ignalinos rajone, gyventojų sveikatą, sveikatos priežiūros įstaigų veiklą, aplinkos stebėsenos rodiklius, prevencinių profilaktinių programų vykdymą. Daugelis Ignalinos rajono demografinių, gyventojų sveikatos ir jos priežiūros rodiklių lyginami su Lietuvos Respublikos atitinkamais rodikliais.

Rengiant ataskaitą naudoti Statistikos departamento prie LR Vyriausybės, Higienos instituto sveikatos informacijos centro, Ignalinos visuomenės sveikatos centro duomenys.

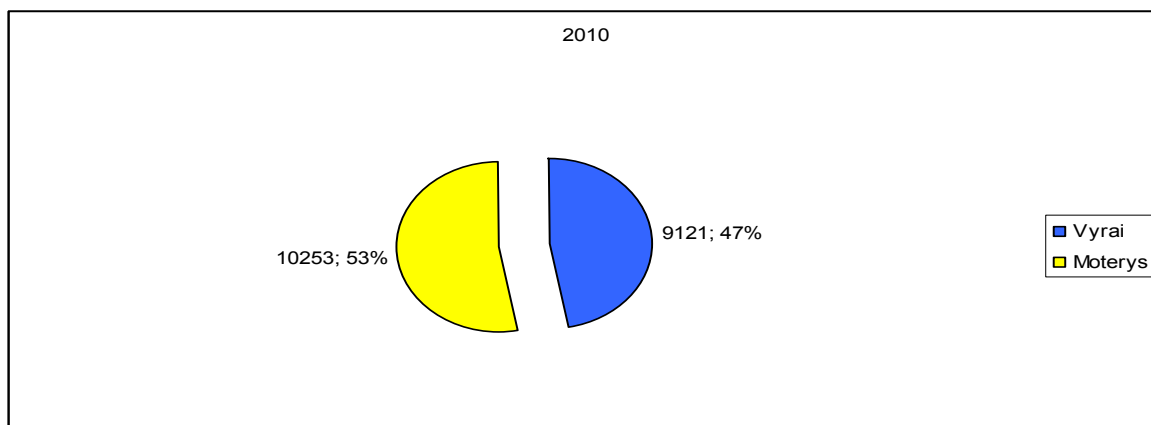
2. DEMOGRAFINĖ IR SOCIOEKONOMINĖ BŪKLĖ

Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – SD) duomenimis Ignalinos rajone 2010 m. gyveno 19 374 gyventojai.

1 pav. Ignalinos raj. savivaldybės gyventojų skaičius 2006-2010 metais.

Kaip ir visoje Lietuvoje, taip ir Ignalinos rajone, pastebimas gyventojų skaičiaus mažėjimas (žr. 1 pav.). Tai sąlygoja migracija (daugiau išvykusių negu atvykusių) bei neigiama natūrali kaita (daugiau miršta negu gimsta). Ignalinos mieste 2010 metais gyveno 30,7 proc. gyventojų.

2 pav. Ignalinos rajono gyventojų sudėtis pagal lytį 2010 m.

2 paveiksle matyti Ignalinos rajono sudėtis pagal lytį. Vyrai 2010 metais sudarė 47 proc. (9121 gyventojas), o moterys 53 proc. gyventojų (10 253 gyventojos).

1 lentelė. Gyventojų skaičius pagal amžiaus grupes 2010 m.

Amžiaus grupė:	Gyventojų skaičius	
	Abs.sk.	%
0-15 m.	2796	28
Darbingo amžiaus gyventojai	11210	58
Pensijinio amžiaus gyventojai	5368	14

Šaltinis: SD

Daugiausia Ignalinos rajone yra darbingo amžiaus gyventojų (58 proc.), 0 – 15 metų amžiaus gyventojų yra 28 proc., o pensijinio amžiaus – 14 proc.

2 lentelė. Ignalinos rajono gimstamumas 2008-2010 m.

Gimusieji	2008	2009	2010
Gimusiųjų skaičius	172	144	143
1000- čiu gyventojų Ignalinoje	8,6	7,4	7,1
1000- čiu gyventojų Lietuvoje	10,5	11	10,9

Šaltinis: SD

Gimstamumo lygis mūsų rajone išlieka žemas. Jis neužtikrina demografinės pusiausvyros ir kartų kartos. 2010 metais rajone gimė 143 naujagimiai, palyginus su 2009 m. vienu, o su 2008 m. – 29 naujagimiais mažiau.

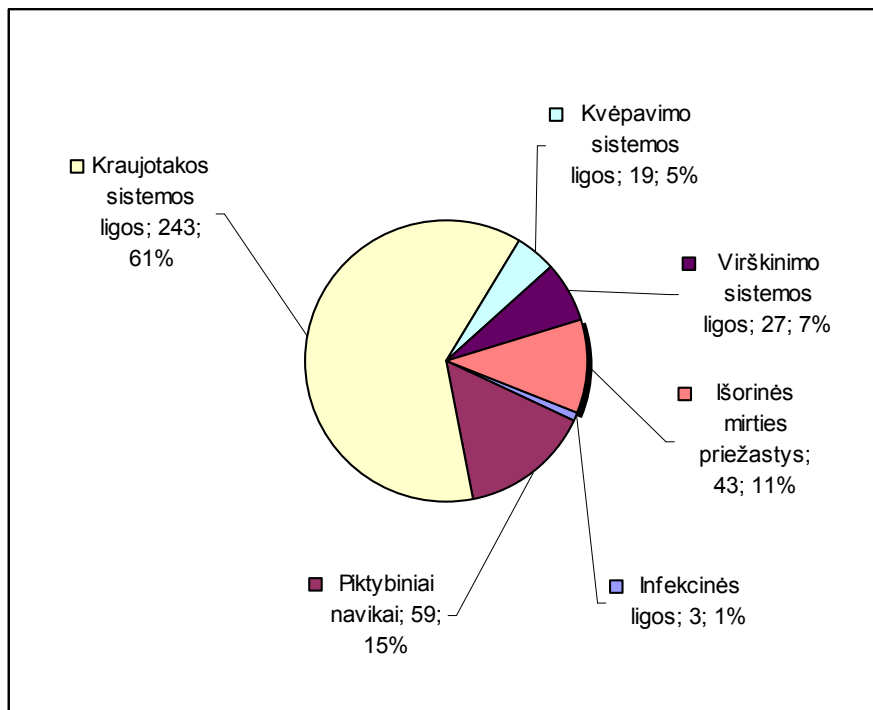
3 lentelė. Ignalinos rajono mirtingumas 2010 m.

Mirusieji	Skaičius
Mirususiųjų skaičius	415
100 000- čiu gyventojų Ignalinoje	2169,4
100 000- čiu gyventojų Lietuvoje	1281,5

Šaltinis: SD

Mirštamumas, priešingai gimstamumui, išlieka aukštas. 2010 metais rajone

užregistruoti 415 atvejai. Lyginant su 2009 m. – 8 atvejais daugiau. Lyginant Respublikos mastu mirštamumas Ignalinoje yra beveik 2 kartus didesnis nei visoje šalyje. Pagrindinės mirčių priežastys Ignalinos rajone yra kraujotakos sistemos ligos (61 proc., registruoti 243 atvejai), piktybiniai navikai (15 proc., registruoti 59 atvejai) ir išorinės mirties priežastys (11 proc., registruoti 43 atvejai, t.y. 11 gyventojų paskendo, 9 nusižudė, 5 žuvo transporto įvykiuose, įvyko 3 nužudymai, 2 mirtys įvyko dėl šalčio poveikio, 1 – dėl apsinuodijimo alkoholiu).

3 pav. Mirtingumo priežastys Ignalinos rajone 2010 m.

4 lentelė. Natūrali gyventojų kaita Ignalinos rajone 2008-2010 m.

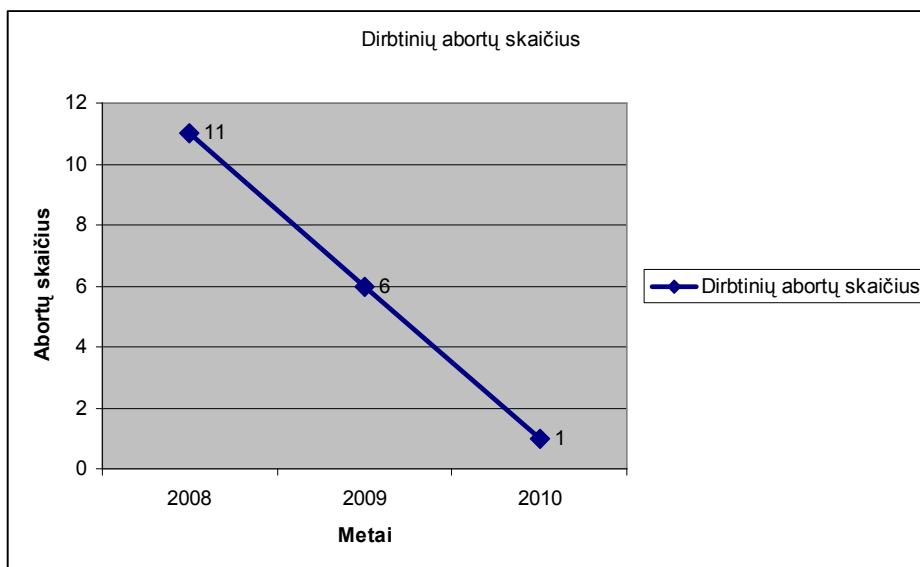
Natūralus prieaugis	2008	2009	2010
Natūralus prieaugis Ignalinoje	-279	-263	-272
1000- čiai gyventojų Ignalinoje	-14	-13,4	-14,6

Natūrali gyventojų kaita – tai gyventojų skaičiaus, sudėties pakitimai, susiję su gimimais ir mirimais. Natūralus gyventojų prieaugis – skirtumas tarp gyvų gimusiųjų ir mirusiųjų skaičiaus. Deja, Ignalinos rajone natūralus gyventojų prieaugis yra neigiamas.

Nedarbo lygis Ignalinos rajone 2010 metais buvo 19,6 proc, o tuo tarpu Lietuvoje

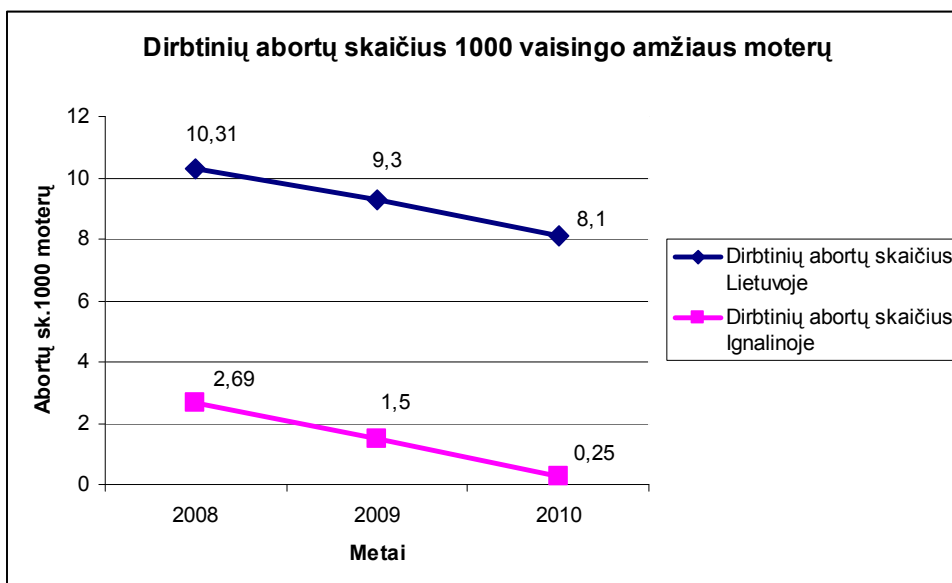
17,8 proc. Taigi, Ignalinoje nedarbo lygis vienas aukščiausių šalyje.

Abortai. Akušerinių lovų 2009 ir 2010 metais Ignalinoje nebuvo. Nuo 2008 metų dirbtinių abortų skaičius ženkliai sumažėjo. 2008 metais buvo atlikta 11 abortų, 2009 metais 6, o 2010 metais – 1. (žr. 4 pav.)

4 pav. Dirbtinių abortų skaičius Ignalinos rajone 2008-2010 metais.

Dirbtinių abortų skaičius Ignalinos rajone ir šalies mastu skiriasi. 1 000 vaisingo amžiaus 2008 metais Ignalinoje teko 2,69 aborto, šalies mastu 10,31. 2009 metais 1,5 ir 9,3 aborto. 2010 metais 0,25 ir 8,1 aborto. Taigi, Ignalinoje abortų atliekama ženkliai mažiau nei Lietuvos vidurkis. (žr. 5 pav.)

5 pav. Dirbtinių abortų skaičius 1000 vaisingo amžiaus moterų 2008-2010 metais.

Kūdikių iki 1 metų mirtingumas 1 000 gyventojų 2009 metais Ignalinos rajone buvo 6,9, šalies mastu 5, o 2010 metais Ignalinoje – 7,4, o šalies mastu 4,3.

Apibendrinant galima teigti, jog rajone:

1. Pastebimas gyventojų skaičiaus mažėjimas, kurį daugiausiai įtakoja didesnis mirtingumas nei gimstamumas.
2. Daugiausia rajono gyventojų miršta nuo kraujotakos sistemos ligų.
3. Ignalinos rajone yra labai aukštas nedarbo lygis (19,6 proc.). Vienas aukščiausių Lietuvoje.
4. Abortų skaičius ženkliai sumažėjo ir lyginant šalies mastu yra žymiai mažesnis.
5. Kūdikių iki 1 metų mirtingumas Ignalinos rajone yra didesnis nei šalies mastu.

3. Gyventojų sveikatos būklė

Sergamumas

Sergamumas – vienas svarbiausių sveikatos statistikos rodiklių. Skirtingai nei mirtingumas, kuris yra vienkartinis reiškinys, sergamumas pasikartoja ir dažniausiai trunka ilgai. Sergamumas dažnai apriboja žmonių darbingumą, sukeldamas didelius socialinius ir ekonominius nuostolius.

2010 m. Ignalinos rajone suaugusiems nuo 18 metų iš viso užregistruota 28 025 susirgimai, vaikams užregistruoti 5 730 susirgimų. 1 gyventojui (suaugusiems ir vaikams) tenka 1,7 susirgimo. Lyginant šalies mastu 1 gyventojui tenka 1,8 susirgimo. Taigi, Ignalinos rajone sergamumo atvejų registruojama mažiau, nei šalies mastu. Suaugusieji dažniausiai serga kraujotakos, kvėpavimo sistemos bei jungiamojo audinio ir skeleto ligomis (žr. 5 lentelę). Vaikai dažniausiai serga ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų, virškinimo sistemos bei infekcinėmis ligomis.

5 lentelė. Bendrasis gyventojų sergamumas pagal ligų klases Ignalinos raj. bei Lietuvoje 2010 metais.

<i>Diagnozės pavadinimas</i>	<i>Kodas pagal TLK-10</i>	<i>Užregistruoti susirgimai abs. sk. Ignalinoje</i>	<i>Užregistruoti susirgimai 1000 gyv. Ignalinoje</i>	<i>Užregistruoti susirgimai 1000 gyv. Lietuvoje</i>
Infekcinės ir parazitinės ligos, iš jų:	A00-B99	551	29,3	44,7
lytiškai plintančios infekcijos, iš jų:	A50-A64	13	0,7	1,9
chlamidijozė	A56			0,1
Kraujo ir kraujodaros organų ligos	D50-D89	257	13,6	10,2
Endokrininės sistemos ligos, iš jų:	E00-E90	1696	90,1	96,9
cukrinis diabetas	E10-E14	480	25,5	23,1
Psichikos ir elgesio sutrikimai, iš jų:	F00-F99	1516	80,5	63,3

demencija ir Alzheimerio liga	F00-F03, G30	219	11,6	6,9
nuotaikos sutrikimai	F30-F39	267	14,2	13,5
Nervų sistemos ligos, iš jų:	G00-G99	1880	99,8	85,2
epilepsija ir epilepsinė būklė	G40-G41	108	5,7	6
cerebrinis paralyžius	G80-G83	20	1,1	1,5
Akių ligos, iš jų:	H00-H59	4047	214,9	155,6
katarakta	H25-H26	429	22,8	18,4
glaukoma	H49-H50	31	1,6	1,7
Ausų ligos	H60-H95	1072	56,9	56,2
Kraujotakos sistemos ligos, iš jų:	I00-I99	5828	309,5	292,7
hipertenzinės ligos	I10-I15	3604	191,4	145,3
išeminė širdies liga, iš jos:	I20-I25	357	19	49,9
miokardo infarktas	I21-I22	3	0,2	1,2
cerebrovaskulinės ligos, iš jų:	I60-I69	652	34,6	28
insultas	I60-I64	36	1,9	3,9
Kvėpavimo sistemos ligos, iš jų:	J00-J99	5705	302,9	370,9
ūminės viršutinių kvėpavimo takų infekcijos ir gripas	J00-J11	3504	186,1	225,5
pneumonijos	J12-J18	336	17,8	13,6
lėtinės apatinių kvėpavimo takų ligos	J40-J47	538	28,6	33,3
astma ir astminė būklė	J45-J46	156	8,3	14,5

Virškinimo sistemos ligos (be dantų ligų), iš jų:	K09-K93	1325	70,4	92,4
skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opos	K25-K28	83	4,4	5,7
tulžies pūslės akmenligė	K80	57	3	4,6
Odos ir poodžio ligos	L00-L99	1317	69,9	82,8
Jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligos, iš jų:	M00-M99	3071	163,1	178,9
artropatijos	M00-M25	1103	58,6	62,6
deformuojančios dorsopatijos	M40-M43	628	33,3	30,1
osteoporozė	M80-M82	55	2,9	5,6
Urogenitalinės sistemos ligos, iš jų:	N00-N99	1988	105,6	121,2
priešinės liaukos hiperplazija	N40	265	29,8	35,1
moters dubens organų uždegiminės ligos	N70-N77	503	50,5	31,7
Perinatalinio periodo ligos	P00-P96	41	2,2	4
Įgimtos formavimosi ydos	Q00-Q99	137	7,3	15,5
Traumos ir kiti išorinių priežasčių padariniai, iš jų:	S00-T98	1398	74,2	95,2
galvos sužalojimai, iš	S00-S09	149	7,9	12,7

jų:				
intrakrajinis sužalojimas	S06	23	1,2	1,7
pilvo, juosmens ir dubens sužalojimai	S30-S39	36	1,9	2,3
pečių lanko ir rankos lūžimai	S42, S52, S62	132	7	9,3
kojų lūžimai, iš jų:	S72, S82, S92	89	4,7	6,2
šlaunikaulio lūžimai	S72	10	0,5	0,6
terminiai ir cheminiai nudegimai	T20-T32	19	1	1,9
apsinuodijimai	T36-T65	6	0,3	0,7

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

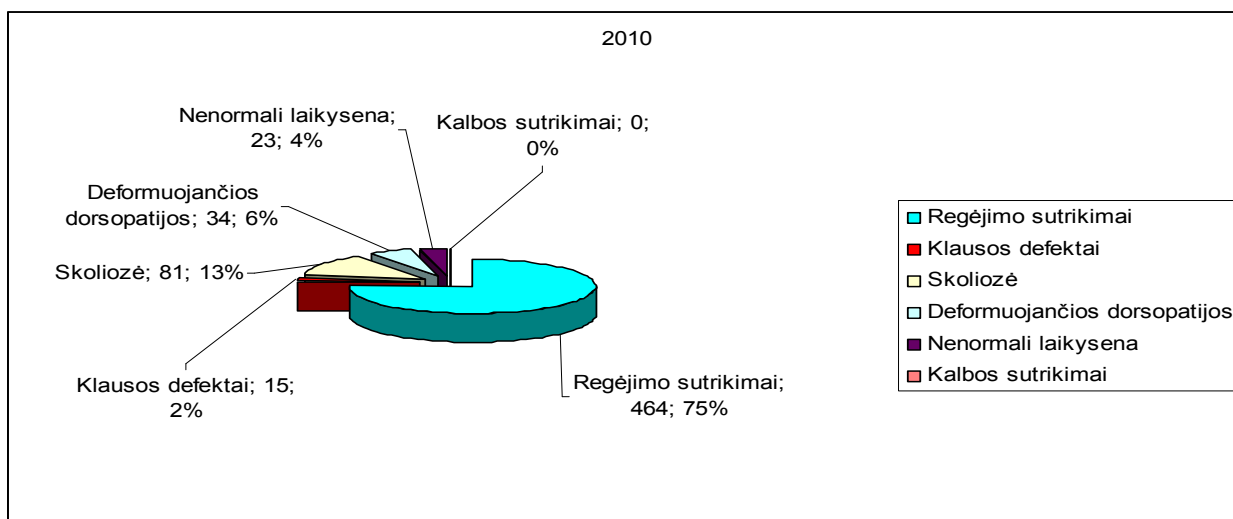
6 lentelė. Apmokėtų ligos dienų 1 darbuotojui skaičius Ignalinos r. 2010m.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<i>Iš viso Lietuvoje</i>	6,12	6,28	7,03	7,34	7,16	5,43
<i>Utenos apsk.</i>		6,20	7,25	7,43	7,32	4,20
<i>Ignalinos r.</i>	5,52	5,47	6,35	6,96	7,20	5,63

Kaip matyti 6 lentelėje apmokėtų ligos dienų skaičius Ignalinos rajone yra panašus kaip ir Utenos apskrityje bei Lietuvoje.

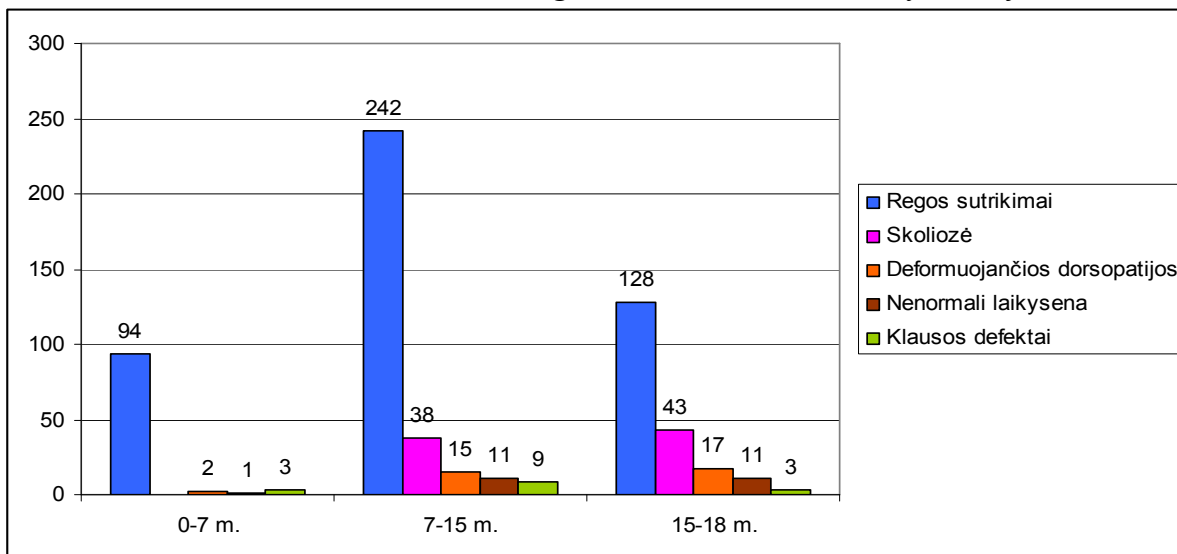
Vaikų sergamumas

Ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose 2010 metais apsilankė 2 654 vaikai. Juos patikrinus, nustatyti tokie sutrikimai: daugiausia nustatyta regos sutrikimų (464 atvejai), skoliozė (81 atvejis), deformuojančios dorsopatijos (34 atvejai), nenormali laikysena (23 atvejai), klausos defektai (15 atvejų), o kalbos sutrikimų nenustatyta.

6 pav. Vaikams, apsilankiusiems ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose, nustatyti sutrikimai Ignalinos raj. 2010 m.

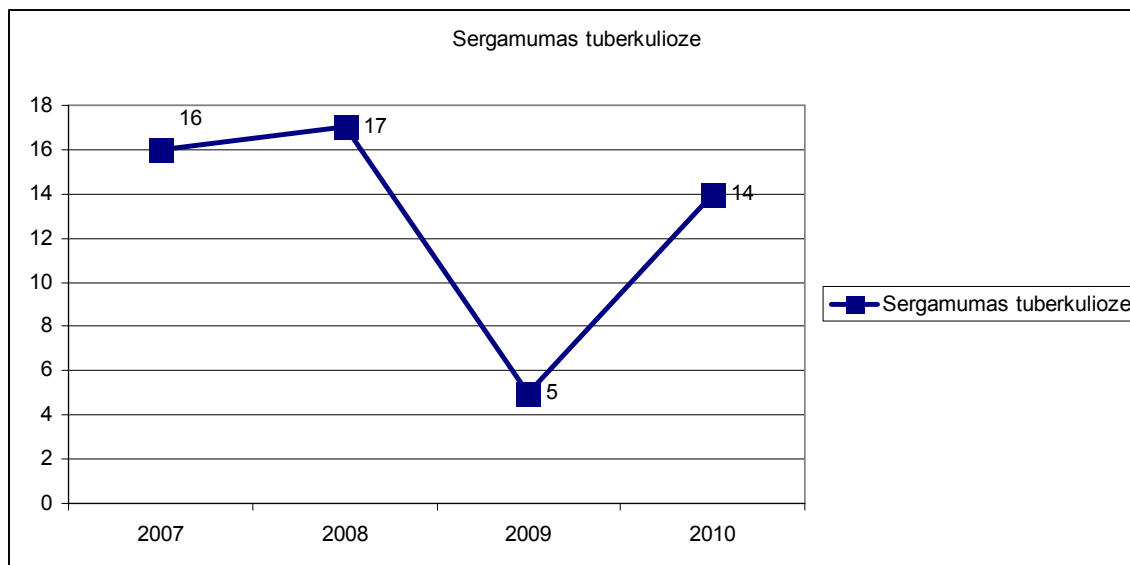
Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

7 pav. Vaikų sveikatos sutrikimų išsidėstymas įvairiose amžiaus grupėse Ignalinos raj. 2010 m.

Analizuojant sutrikimų struktūrą įvairiose amžiaus grupėse, matyti, kad daugiausia regos sutrikimų vaikams išsivysto 7-15 metų amžiaus, skoliozė pradeda formuotis 7-15 metų amžiaus, o daugiausia jos nustatoma 15-18 metų amžiaus vaikams.

Sergamumas tuberkulioze

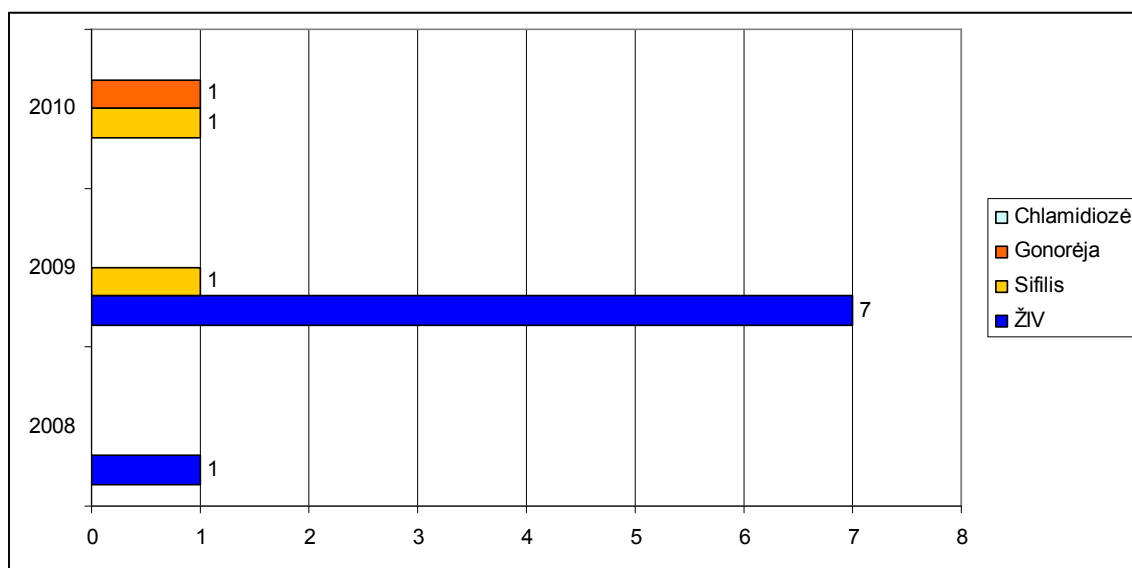
8 pav. Sergamumas tuberkulioze Ignalinos rajone 2007- 2010 m.

Informacijos šaltinis: Respublikinės tuberkuliozės ir infekcinių ligų universitetinės ligoninė.

Lėtinės infekcinės ligos – tuberkuliozės, kurią sukelia tuberkuliozės infekcijos, židiniu Europos Sąjungoje yra laikomos Baltijos šalys. Tuberkulioze Ignalinos rajone sirgo 14 asmenų. Mažiausias sergamumas stebėtas 2009 metais (5 asmenys). Ignalinos rajoną lyginant šalies mastu, Ignalinoje sergamumo tuberkulioze rodiklis beveik du kartus didesnis (73,2 atvejai 100 000 gyventojų Ignalinoje ir 47,9 atvejai šalies mastu 100 000 gyventojų).

Gyventojų sergamumas lytiškai santykiaujant plintančiomis infekcijomis

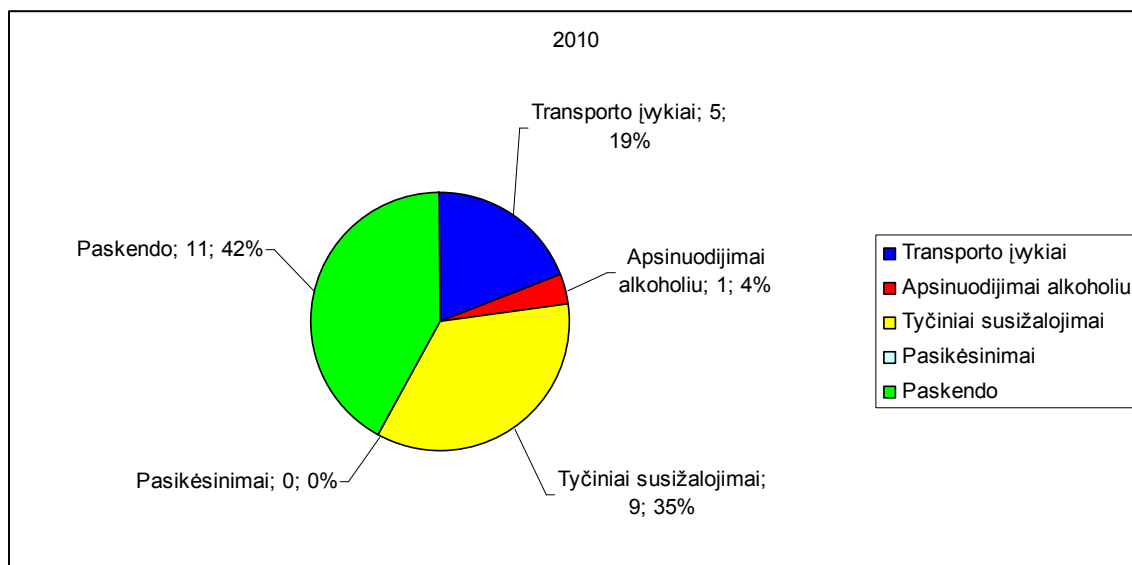
Gyventojų sergamumas lytiškai santykiaujant plintančiomis infekcijomis išsidėsto taip: 2008 metais nustatytas naujas vienas ŽIV atvejis, 2009 metais net 7 ŽIV ir vienas sifilio atvejai, o 2010 metais po vieną naują sifilio ir gonorėjos atvejį. Chlamidiozės ir AIDS atvejų nenustatyta. Taigi, Ignalinos rajone 2008 metais buvo 3 ŽIV nešiotojai, 2009- 2010 metais po 10.

9 pav. Gyventojų sergamumas lytiškai santykiaujant plintančiomis infekcijomis Ignalinos rajone 2008-2010 metais.

Šaltinis: Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras.

Mirtingumas dėl išorinių mirties priežasčių

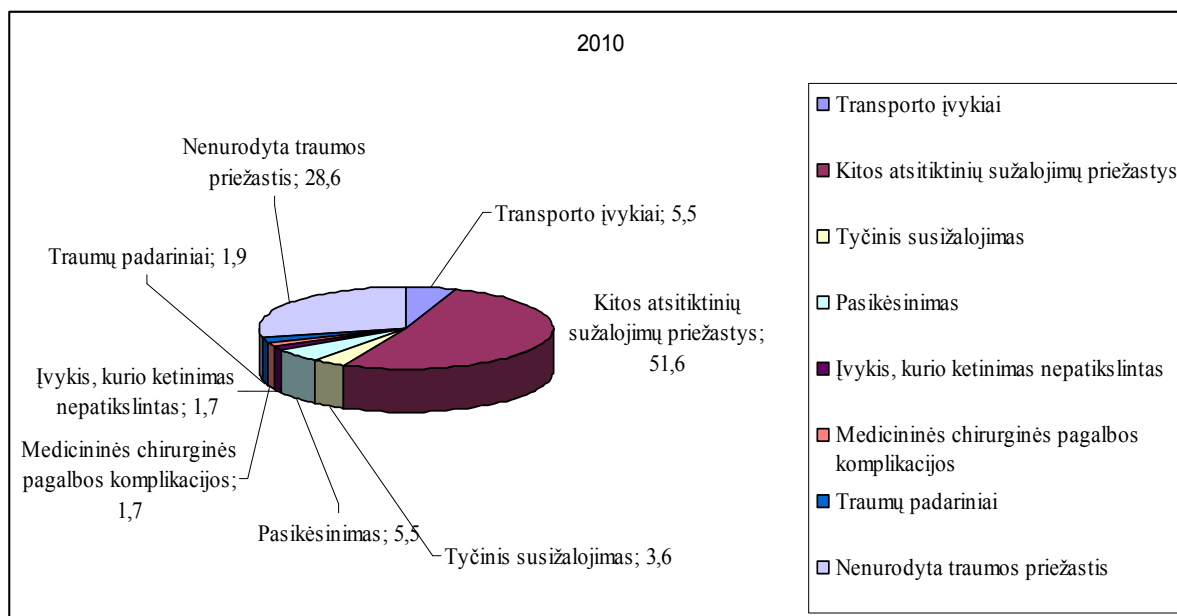

10 pav. Mirtingumas dėl išorinių mirties priežasčių Ignalinos raj. 2010 m.

Ignalinos rajone 2010 metais registruotas toks mirtingumas dėl išorinių mirties

priežasčių: 11 gyventojų paskendo, 9 nusižudė, 5 žuvo transporto įvykiuose, 2 sušalo, 1 – dėl apsinuodijimo alkoholiu.

Traumos

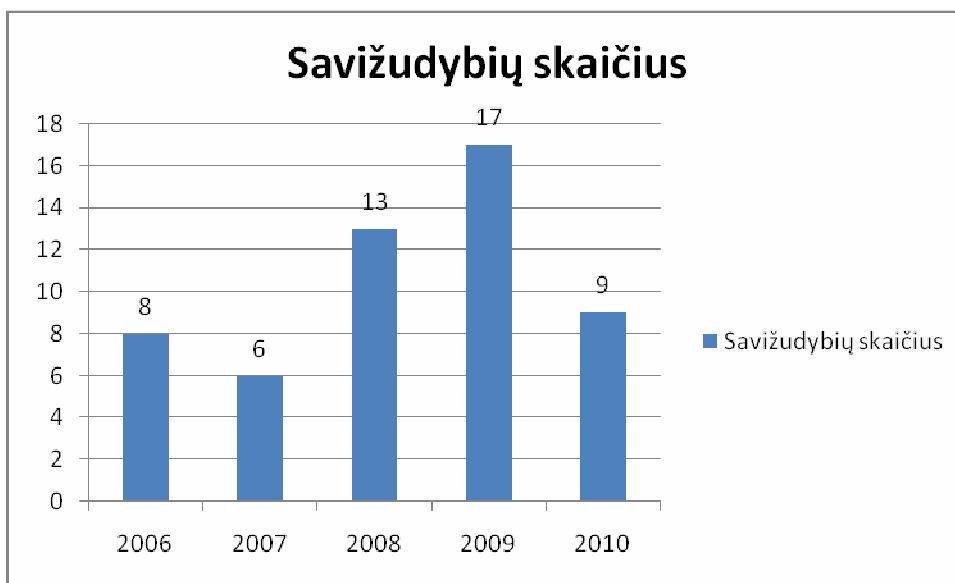

11 pav. Ligonių, gydytų stacionare nuo traumų ir apsinuodijimų skaičius procentais Ignalinos r. 2010 m.

2010 metais Ignalinos rajone gydyti ligoniai, kuriems registruota 419 traumų. Traumų skaičius Ignalinoje lyginant su Lietuva yra šiek tiek didesnis. Dažniausiai registruojama atsitiktiniai sužalojimai.

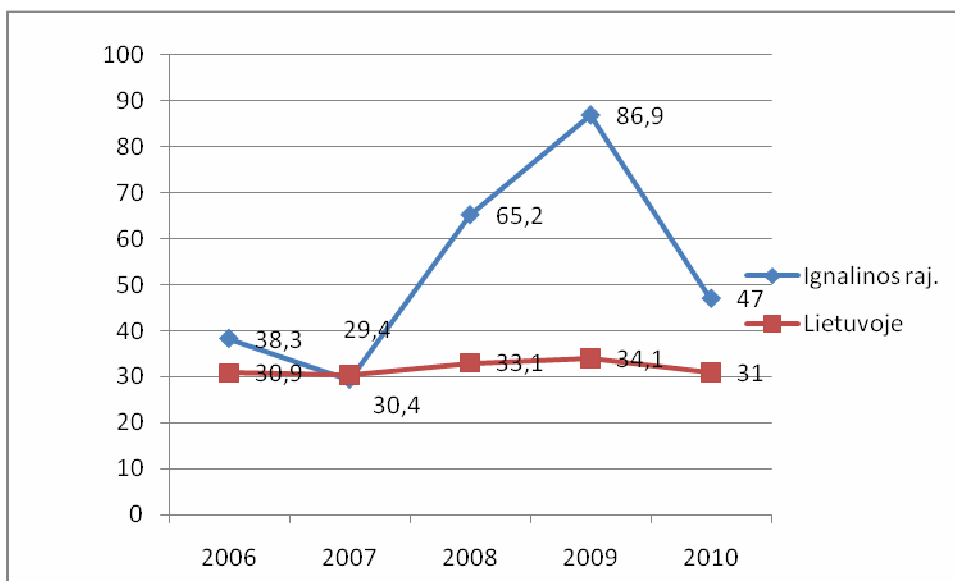
Tyčiniai susižalojimai

Tyčinių susižalojimų rodiklis tiesiogiai susijęs su psichine sveikata bei psichologine visuomenės būkle, todėl ir reikalaujantis išskirtinio dėmesio rodiklis. Ignalinos rajone šis rodiklis mažiausias buvo 2007 metais (6 atvejai), o didžiausias 2009 metais (17 atvejų) (žr. 8 pav.).

12 pav. Savižudybių skaičius Ignalinos rajone 2006-2010 metais.

Analizuojant savižudybių rodiklį šalies mastu, Ignalinoje šis rodiklis paskutiniuosius penkerius metus buvo žymiai didesnis nei šalies vidurkis. (žr. 9 pav.)

13 pav. Savižudybių skaičius Ignalinos raj. ir Lietuvoje 2006-2010 metais 100 000 gyventojų.

Sergamumas užkrečiamomis ligomis

Prioritetinė visuomenės sveikatos problema Lietuvoje yra užkrečiamos ligos. Užkrečiamųjų ligų plitimą lemia ekonominiai, ekologiniai veiksniai, gyventojų demografiniai ir elgesio pokyčiai, tarptautinės kelionės ir komercija, technologijų ir pramonės plėtra. Didelės įtakos užkrečiamų ligų plitimui turi mikroorganizmų prisitaikymas ir kintamumas. Užkrečiamos ligos kasmet vidutiniškai sudaro ne mažiau 20 proc. bendro šalies sergamumo. Manoma, kad tikrasis sergančiųjų skaičius kelis kartus didesnis, nes lengvesne forma sergantieji gydomi patys ir nesikreipia į medikus.

Pagal Ignalinos visuomenės sveikatos centro duomenis Ignalinos rajone 2010 metais registruotas toks sergamumas infekcinėmis ligomis (žr. 1 lentelę):

7 lentelė. Sergamumas infekcinėmis ligomis Ignalinos rajone 2010 metais.

Ligos pavadinimas	Ligos kodas pagal TLK-10	Užregistruotų atvejų skaičius
Kitos salmoneliozės	A02 (AO1.1.-A01.4)	3
Šigeliozė	A03 (A03.0-A03.9)	1
Kitos patikslintos bakterinės žarnyno infekcijos	A04 (A04.0-A04.8)	1
Rotovirusinis enteritas	A08 (A08.0)	29
Tuberkuliozė	A15 (A15.0-A15.9),A19(A19.0- A19.2,A19.8,A19.9)	12
Virusinis meningitas	A87(A87.0-A87.2,A87.8,A87.9)	1
Laimo liga	A69.2	7
Erkinis encefalitas	A84(A84.0, A84.1, A84.9)	2
Vėjaraupiai	B01(B01.0-B01.2,B01.8,B01.9)	16
Ūminės viršutinių kvėpavimo takų infekcijos	J00-J06	1805

Gripas	J10,J11	29
Askaridozė	B77(B77.0,B77.8,B77.9)	1
Enterobiozė	B80	9
Pedikuliozė ir ftiriazė	B85.0-B85.4,B85	5
Niežai	B86	15
Dermatofitijos	B35(B35.0-B35.6,B35.8,B35.9)	3

Šaltinis: Ignalinos VSC.

Kaip matyti 7 lentelėje Ignalinos rajono gyventojai dažniausiai sirgo ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis (užregistruoti 1805 atvejai). Ignalinos mieste registruoti 1022 (56 proc.), o rajone 783 (44 proc.) atvejai. Lyginant pagal lytį, dažniau sirgo vyrai (958 atvejai), o moterims registruota 847 atvejai. Tiek mieste, tiek rajone dažniausiai sirgdavo 0-17 metų asmenys.

Rotovirusinis enteritas registruotas 29 kartus. Mieste registruota 17 atvejų, kaime - 12. Beveik visi atvejai registruoti 0-17 metų asmenims.

Apibendrinimas:

1. 1 gyventojui Ignalinos raj. (suaugusiems ir vaikams) tenka 1,7 susirgimo. Lyginant šalies mastu Ignalinoje šis rodiklis mažesnis.
2. Suaugusieji dažniausiai serga kraujotakos, kvėpavimo sistemos bei jungiamojo audinio ir skeleto ligomis. Vaikai dažniausiai serga ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų, virškinimo sistemos bei infekcinėmis ligomis.
3. Vaikams daugiausia nustatyta regos sutrikimų, skoliozė, deformuojančios dorsopatijos, nenormali laikysena, klausos defektai, o kalbos sutrikimų nenustatyta.
4. Vaikams daugiausia sutrikimų nustatoma 7-15 metų amžiaus.
5. Didžiausias mirtingumas dėl išorinių mirties priežasčių buvo toks: 11 paskendo, 9 nusižudė, 5 žuvo transporto įvykiuose.
6. Daugiausia traumų registruojama dėl atsitiktinių sužalojimų.
7. Savižudybių skaičius Ignalina jau kelerius metus yra žymiai didesnis nei šalies mastu.

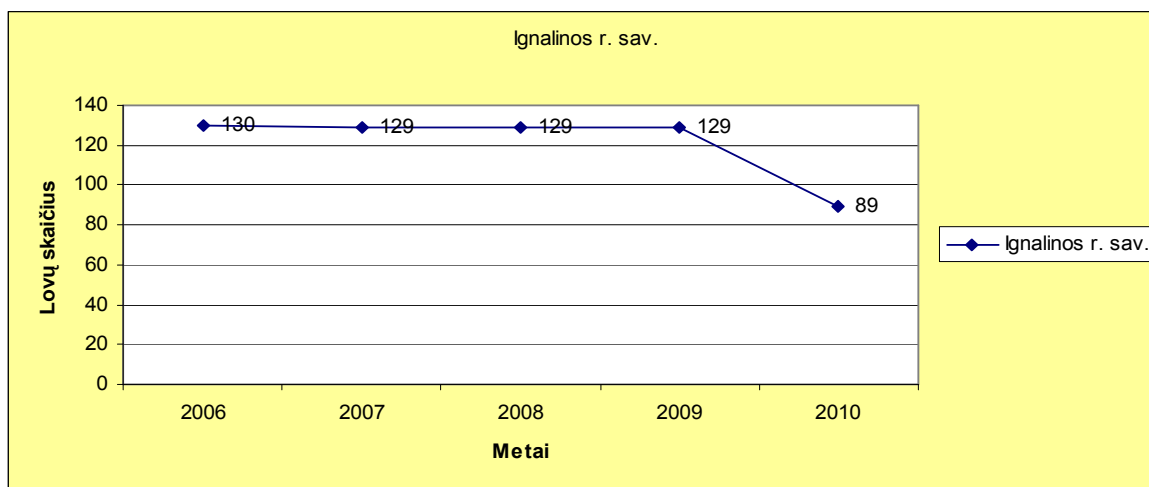
4. Sveikatos priežiūros įstaigų veikla

Ignalinos rajone 2010 metais dirbo 41 gydytojas, t.y. 4 gydytojais daugiau nei 2009 metais. Apskaičiavus rodiklį 10 000 gyventojų ignaliniečiams tenka 21,7 gydytojo, t.y. beveik 2 kartus mažiau nei šalies mastu. Rajone dirbo 9 odontologai, 100 000 gyventojų ignaliniečiams tenka 4,8 odontologo, o šalies mastu 7,8. Daugiausia rajone dirba specialistų su aukštuoju ir aukštesnioju medicininiu išsilavinimu (ne gydytojų) - 75,2/100 000 gyv. Slaugytojų, įskaitant akušerius, rajone dirbo 111. (8 lentelė)

8 lentelė. Asmens sveikatos priežiūros specialistų skaičius Ignalinos rajone 2009-2010 m.

Specialistų skaičius	Abs.sk.		10 000 gyv. Ignalinos r. sav.		10 000 gyv. Lietuvoje	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
	Gydytojų	37	41	19,1	21,7	36,6
Odontologų	11	9	5,7	4,8	7,2	7,8
Specialistų su aukštuoju ir aukštesnioju medicinos išsilavinimu (ne gydytojų)	156	142	80,5	75,2	94,8	95,25
Slaugytojų (įskaitant akušerius)	120	111	61,9	58,8	73	73,5

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

14 pav. Bendras lovų skaičius stacionaruose Ignalinos r. sav. 2006-2010 m.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

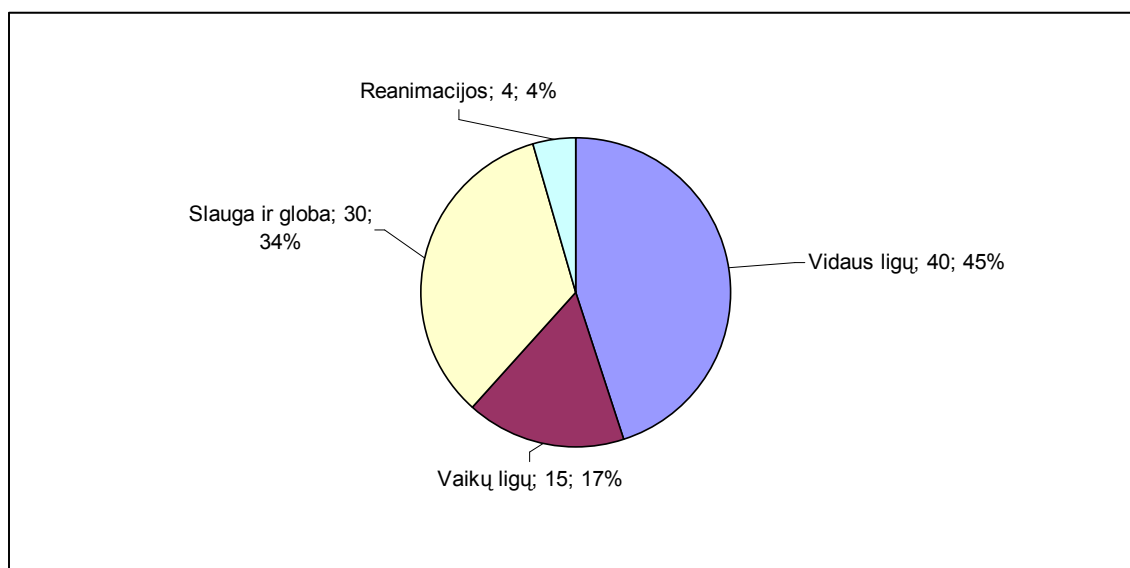
Bendras lovų skaičius Ignalinos rajone 2010 m. buvo 89 lovos. Lyginant su ankstesniais metais 30 lovų mažiau. Lyginant šalies mastu, Ignalinos rajone bendras lovų skaičius viršija šalies vidurkį nežymiai.

2010 metais Ignalinos rajone hospitalizuoti 2 662 asmenys, t.y. 140/1000 gyv. Lyginant šalies mastu Ignalinoje hospitalizuojama perpus mažiau asmenų nei šalies vidurkis.

Lovos funkcionavimas (dienomis) parodo, kiek dienų per metus stacionaro lova buvo užimta. 2010 metais Ignalinoje lovos funkcionavimas buvo 249, 7 dienos. Lyginant šalies mastu (279,79 dienos) šis rodiklis Ignalinoje buvo šiek tiek mažesnis.

Vidutinė gulėjimo trukmė Ignalinoje buvo 9,62 dienos (Lietuvos vidurkis 9,1 dienos).

Lovos apyvartos rodiklis parodo, kiek vidutiniškai vienoje stacionaro lovoje gulėjo ligonių per metus. Šis rodiklis Ignalinoje buvo 25,96, o Lietuvoje 25,9 ligoniai per metus vienoje lovoje.

14 pav.. Lovų struktūra Ignalinos r.sav. 2010 m.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

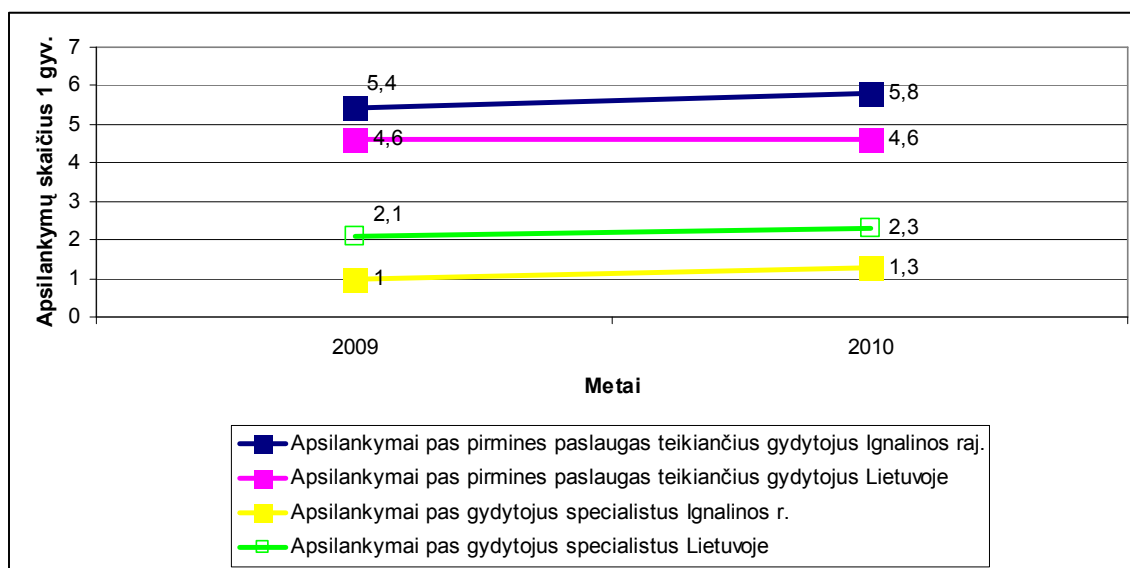
Daugiausia lovų skirta vidaus ligų pacientams (45 proc., 40 lovų), slaugos ir globos (34 proc., 30 lovų), vaikų ligų (17 proc., 15 lovų), o reanimacijos 4 proc., 4 lovos.

9 lentelė. Apsilankymai pas gydytojus ir odontologus Ignalinos rajone 2010 m.

	Abs. sk.	1 gyv. Ignalinos raj.	1 gyv. Lietuvoje
Apsilankymai pas gydytoją	121 610	6,36	6,45
Apsilankymai pas odontologą	18 808	1	0,98

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

2010 metais Ignalinos rajono gyventojai pas gydytojus apsilankė 121 610 kartų, tai reiškia, kad vienas gyventojas pas gydytojus lankėsi 6 kartus. Šis rodiklis panašus ir šalies mastu. Pas odontologus ignaliniečiai lankėsi 18 808 kartus, vienas gyventojas per metus odontologą aplankydavo vieną kartą, šiek tiek daugiau nei Lietuvos mastu. (9 lentelė)

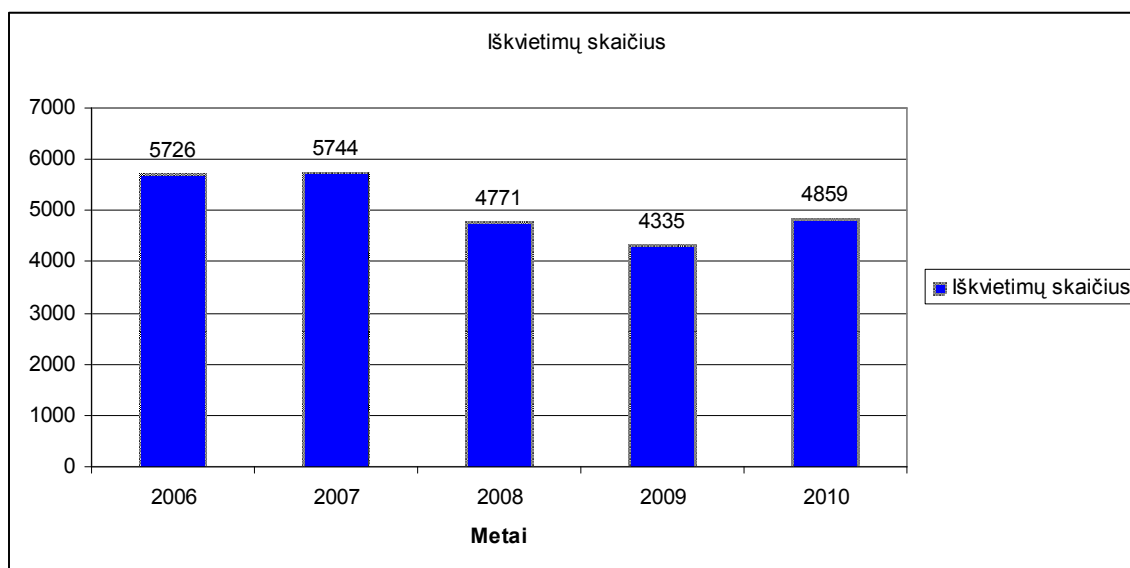
15 pav. Gyventojų apsilankymai pas pirmines paslaugas teikiančius gydytojus ir gydytojus specialistus Ignalinos raj. 2009-2010 m.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Vienas Ignalinos rajono gyventojas 2010 metais pas pirmines paslaugas teikiančius gydytojus lankėsi beveik 6 kartus, šiek tiek dažniau nei Lietuvos vidurkis (4,6 karto). Pas gydytojus specialistus lankėsi 1,3 karto, beveik 2 kartus rečiau nei Lietuvos vidurkis (2,3 karto).

Vykdomas ilgalaikis ligonių stebėjimas. 2010 metais Ignalinos rajone stebėti 3 545 suaugę nuo 18 metų ir 521 vaikas. Apskaičiavus rodiklį 1 000 gyventojų, stebimi 221 suaugę gyventojai ir 156 vaikai. Palyginus šalies mastu, šie rodikliai Ignalinos rajone 2 kartus mažesni.

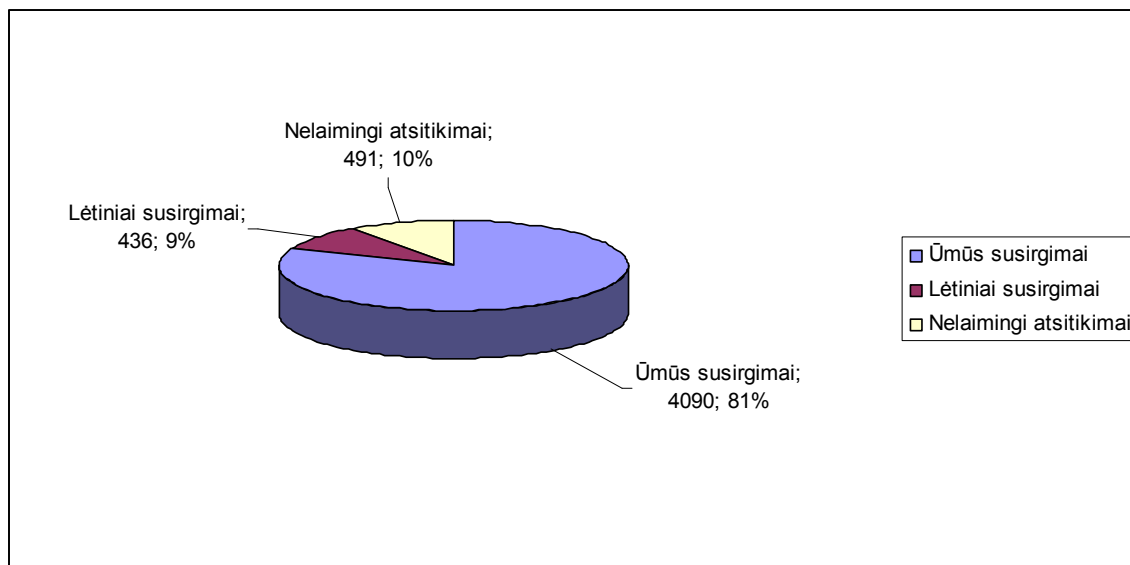
Ambulatorinių ligonių laboratorinių tyrimų apimtis atrodo taip: 100 apsilankymų atliekami 31,2 tyrimai (7,5 hematologiniai tyrimai, 17,5 biocheminiai, 7,2 rentgenologiniai, 4,4 funkcinės diagnostikos procedūrų). Lyginant šalies mastu, Ignalinoje atliekama dvigubai mažiau tyrimų.

16 pav. Greitosios medicinos pagalbos suteiktų paslaugų apimtis Ignalinos raj. 2010 m.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

2010 metais Ignalinos rajone iš viso buvo suteiktos 4 859 greitosios medicinos pagalbos paslaugos, iš kurių 81 proc. (4 090 atvejų) dėl ūmių susirgimų ir būklių, 10 proc. (491 atvejais) nelaimingi atsitikimai, o 9 proc. (436 atvejais) dėl lėtinių susirgimų. (16 ir 17 pav.)

17 pav. Greitosios medicinos pagalbos suteiktų paslaugų struktūra Ignalinos rajone 2010 m.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

5. APLINKOS SVEIKATA

Mokslinė literatūra teigia, kad net 20 proc. žmonių sveikata priklauso nuo aplinkos. Tarp aplinkos taršos ir žmogaus sveikatos yra tiesioginis ryšys. Pastarajame dešimtmetyje Europos šalyse ypatingas dėmesys skiriamas aplinkos kokybės ir kenksmingų aplinkos veiksnių įtaka žmonių sveikatai. Ypač reikšmingomis gamtos analitėmis tapo: oras, vanduo, klimatas.

Vanduo (bus papildyta)

Atliekų išvežimas

UAB „Komapata“ duomenimis Ignalinos rajone daugiabučiuose namuose yra sudarytos 3 960 atliekų išvežimo sutarčių, o rajone individualiuose namuose 2 704 sutartys.

Maudyklos

Pagal maudyklų vandens kokybės stebėsenos programą į stebimų maudyklų sąrašą yra įtrauktos Gavio ir Lūšių ežerų maudyklos.

Vadovaujantis Lietuvos higienos norma, šalyje maudyklų vandens kokybės tyrimai turi būti pradėti 2 savaites prieš maudymosi sezoną, t.y. nuo gegužės 15 d., ir reguliariai turi būti atlikti kas dvi savaites (birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais) iki rugsėjo 15 d. Papildomus tyrimus reikia atlikti, kai mikrobiologiniai parametrai neatitinka higienos normos reikalavimų.

Ignalinos rajono maudyklų vandens kokybės rezultatai 2011 metais atitiko Lietuvos higienos normos HN 92:2007 reikalavimus.

10 lentelė. Maudyklų vandens kokybės atitikimas reikalavimams

Ignalinos rajono maudyklų vandens kokybės rezultatų atitikimas Lietuvos higienos normos HN 92:2007 reikalavimams			
Savivaldybė	Maudyklos pavadinimas	Bandinio ėmimo data	Mikrobiologiniai parametrai
Ignalinos r.	<i>Lūšių ežeras</i>	2011-06-09	atitiko
		2011-06-22	atitiko
		2011-07-07	atitiko
		2011-07-20	atitiko

		2011-08-03	atitiko
		2011-08-17	atitiko
		2011-08-31	atitiko
	<i>Gavio ežeras</i>	2011-06-09	atitiko
		2011-06-22	atitiko
		2011-07-07	atitiko
		2011-07-20	atitiko
		2011-08-03	atitiko
		2011-08-17	atitiko
		2011-08-31	atitiko

Šaltinis: Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras.

6. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PROJEKTŲ STEBĖSENA IR KOKYBĖS KONTROLĖ

Ignalinos savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis įgyvendinamų projektų skaičius

Vykdytos 7 savivaldybės visuomenės sveikatos programos, kurioms buvo skelbiamas konkursas:

10 lentelė. Ignalinos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo įvykdytos specialiosios programos.

Eil. Nr.	Programos	Planuotos lėšos (Lt)	Panaudotos lėšos (Lt)	Programos vykdytojas
1.	Ignalinos rajono maudyklų vandens kokybės monitoringo programa - tyrimų išlaidoms	1520	1520	Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija
2.	Higienos įgūdžių ugdymo mokykloje programa - prekėms ir paslaugoms	2200	2200	Didžiasalio „Ryto“ vidurinė mokykla
3.	Programa „Gyvename tol, kol judame“ – priemonių įsigijimui	2800	2800	VšĮ Ignalinos rajono lignoninės fizinės medicinos ir reabilitacijos skyrius
4.	24 val. plaukimo maratono „Ignalina – 2010“ programa	3000	3000	VšĮ Ignalinos rajono turizmo informacijos

	- organizacinėms išlaidoms			centras
5.	Programa „Nedelsk“ - organizacinėms priemonėms	1200	1200	Ignalinos rajono savivaldybės administracija
6.	Alkoholio, narkomanijos prevencijos programa - tyrimų išlaidoms	5600	5600	Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Ignalinos rajono policijos komisariatas
7.	Alkoholio pardavimo nepilnamečiams ir nelegalios alkoholio apyvartos užkardymas - kuro įsigijimui	2400	2400	Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Ignalinos rajono policijos komisariatas
	Iš viso programoms	18720	18720	

Sveikatą stiprinančios mokyklos

Sveikatą stiprinanti mokykla – mokykla, kurioje pasitelkus mokyklos bendruomenę ir socialinius partnerius ugdomi sveikos gyvensenos įgūdžiai, kuriama mokyklos bendruomenės sveikatai palanki fizinė ir psichosocialinė aplinka. Pagrindinis sveikatą stiprinančių mokyklų tikslas – stiprinti moksleivių sveikatą, gilinti sveikatos žinias ir įgūdžius, bendromis mokytojų, medikų, šeimos ir visuomenės pastangomis kurti integruotą, viską apimančią sveikatos stiprinimo ir ugdymo sistemą per vaikų ugdymo institucijas.

Ignalinos rajone sveikatą stiprinančiomis mokyklomis pripažintos:

- Ignalinos mokykla-darželis „Šaltinėlis“;
- Ignalinos Č. Kudabos pagrindinė mokykla.

Ignalinos rajono sveikatos priežiūros įstaigų vykdytos programos, projektai

VšĮ Ignalinos rajono poliklinika

1. Poliklinika vykdo šias nacionalines programas:

1.1. Programa „Vaikų dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa“. Per 2010 m.

silantinėmis medžiagomis buvo padengtas 221 dantis (70 vaikų). Tai tęstinė programa. Vykdam šią programą vaikų dantys padengiami silantinėmis medžiagomis ir taip apsaugomi nuo karieso.

- 1.2. Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių tęstinė programa. Per 2010 m. atlikti 345 citologiniai tepinėliai, išsiųsti 455 informaciniai pranešimai pacientams dėl tyrimo atlikimo. Vykdam šią programą nustatytas 1 vėžio atvejis, 9 ikivėžiniai susirgimai. Šios programos vykdymo rezultatai įeina į gerų įstaigos darbo rezultatų apskaitą.
- 1.3. Nacionalinė krūties vėžio ankstyvos diagnostikos programa. Iš viso atliktos 255 mamogramos.
- 1.4. Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių programoje patikrinti 858 asmenys.
- 1.5. Priešinės liaukos vėžio ankstyvos diagnostikos programa (patikrinti 366 vyrai, iš jų 23 atvejais rasta patologija).
2. Poliklinika vykdė projektą „Utenos, Ignalinos, Švenčionių, Zarasų ir Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros institucijų darbuotojų kvalifikacijos kėlimas“. Mokymuose dalyvavo 55 darbuotojai.

VšĮ Ignalinos rajono ligoninė:

1. 2010 metų IV ketvirtį baigėsi Ignalinos rajono ligoninės pastato apšiltinimo darbai. Projekto „Ignalinos rajono ligoninės energijos efektyvumo didinimas“ vertė - 1,4 mln. litų.
2. 2010 m. balandžio mėn. pradėtas įgyvendinti Europos Sąjungos ir valstybės lėšomis finansuojamas projektas „Ambulatorinių, palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugų plėtra bei stacionarių paslaugų optimizavimas viešojoje įstaigoje Ignalinos rajono ligoninėje“ (pabaiga 2011-03-31). Gautas 611166,40 Lt finansavimas patalpų remontui ir projekto administravimui.
3. Ignalinos rajono ligoninė, kaip partnerė, su Lietuvos gydytojų vadovų sąjunga dalyvauja projekte „Sveikatos priežiūros įstaigų veiklos ir teikiamų paslaugų kokybės gerinimas keliant darbuotojų kvalifikaciją“. Projekto vykdymo laikotarpis – nuo 2009-10-12 iki 2011-07-31. VšĮ Ignalinos rajono ligoninei skirta 85 968 Lt 283 vietos darbuotojų kvalifikacijai kelti.

7. APIBENDRINIMAS

Ataskaitoje pateikti duomenys ir jų analizė leidžia atskleisti pagrindines Ignalinos rajono sveikatos problemas. Liūdina tai, kad ataskaitiniais metais Ignalinos rajone padidėjo mirtingumas nuo pagrindinės mirties priežasties (kraujotakos sistemos ligų), Lietuvoje šis rodiklis mažesnis, mažėjo gimstamumo rodiklis, todėl 2010 metais žymiai pakilo neigiamas gyventojų prieaugis.

Tačiau ryškėja spręstinios sveikatos sritys, tokios kaip sparčiai didėjantis nedarbas ir su juo susijusi neigiama įtaka gyventojų sveikatai, nuolat mažėjantis gyventojų skaičius, senstanti visuomenė ne tik Ignalinos rajone, bet ir visoje šalyje. Emigruoja jauni ir darbingo amžiaus rajono gyventojai.

Ignalinos rajono gyventojų sveikatos būklė nėra gera: pastebimas didėjantis vaikų sergamumas, palyginti su apskrities ir Lietuvos rodikliais, didelis sergamumas lėtinėmis-neinfekcinėmis ligomis, ypač kraujotakos sistemos.

Gyventojams trūksta asmeninės atsakomybės ir motyvacijos rūpintis savo sveikata, dažnai visa atsakomybė dėl jos perduodama veikiančiai sveikatos priežiūros sistemai.

Atsižvelgiant į neigiamus Ignalinos rajono savivaldybės gyventojų demografinių, socialinių, sergamumo rodiklių pokyčius, visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų plėtra savivaldybėje turėtų būti vykdoma šiomis kryptimis:

- ✓ Sprendžiant visuomenės sveikatos problemas, būtina mobilizuoti visą visuomenę, visas sveikatai įtaką darančias socialines ir ekonomines struktūras.
- ✓ Įtvirtinti visuomenės sveikatos priežiūros svarbą vietos savivaldoje, supažindinant su vykdomomis veiklomis, sveikatos pokyčiais. Į aktualių savivaldybės sveikatos problemų sprendimų priėmimą, būtina įtraukti kuo daugiau savivaldybės institucijų.
- ✓ Rengti bei įgyvendinti sveikatos stiprinimo dėl lėtinių-neinfekcinių ligų prevencijos programas, vadovaujantis Ignalinos rajono savivaldybėje vykdomos visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių sistema, t.y. rodiklių dinamikos bei jos pokyčių analize.

- ✓ Siekti, kad Ignalinos rajono savivaldybėje rengiamos ir įgyvendinamos tikslinės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos būtų ilgalaikės ir skirtos įvairių amžiaus grupių ir socialinių sluoksnių žmonėms.
- ✓ Atsižvelgiant į Ignalinos rajono savivaldybės gyventojų mirtingumo ir sergamumo tendencijas, visuomenės sveikatos stiprinimas turi būti vykdomas šiomis kryptimis:
 - Sveikos gyvensenos skatinimas: fizinio aktyvumo didinimas, sveikos mitybos skatinimas, žalingų įpročių mažinimas
 - Psichikos sveikatos stiprinimas
 - Traumų ir kitų nelaimingų atsitikimų prevencija
- ✓ Gerinant vaikų sveikatos rodiklius, pagrindinis uždavinys turėtų būti – visais būdais motyvuoti vaiką sveikai gyventi, stiprinti šios srities gebėjimus, išmokyti rūpintis ne tik savo, bet ir artimųjų sveikata. Vaikystė ir paauglystė – tai gyvenimo tarpsniai, kai formuojasi intelekto ir fiziniai gebėjimai, gyvenimo, taigi ir sveikatos, įgūdžiai.